

Remissvar

Datum
2022-11-25

Diarienummer
5916-2022

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till:
ku.md@regeringskansliet.se

Remissvar på SOU2022:28 Vår demokrati – värd att värna varje dag

Er beteckning: Ku2022/01317

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Örebro län (nedan Länsstyrelsen) har tagit del av kommittén Demokratins 100 års betänkande ”Vår demokrati – värd att värna varje dag” SOU 2022:28. Länsstyrelsen ställer sig positiv till kommitténs förslag men lämnar i det följande några generella och några specifika synpunkter.

Generella synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på att kommitténs insatser och erfarenheter från dess arbete under åren 2018–2021 tas till vara i syfte att även fortsatt stärka demokratins utveckling. Länsstyrelsen välkomnar initiativ som på olika sätt syftar till att stärka demokratin och bedömer att föreslagna insatser kan stimulera den utvecklingen.

Synpunkter på specifika avsnitt

6.1 Inrätta en nationell demokratifunktion

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att inrätta en nationell demokratifunktion. Genom att utgöra ett kunskapsstöd till andra aktörer samt ansvara för att samordna insatser och öka kunskapen om demokratin bedöms det demokratifrämjande arbetet kunna stärkas.

Uppdraget kring att återkommande ta fram analyser och lägesuppdateringar av utvecklingen i landet bedöms kunna utgöra en viktig grund för att identifiera insatser och prioriteringar i det fortsatta arbetet. Då Länsstyrelsens roll är att arbeta utifrån regionala och lokala förutsättningar vill vi särskilt lyfta vikten av att dessa analyser och lägesuppdateringar kan brytas ned till regional och lokal nivå. På så sätt skapas förutsättningar att arbeta behovsstyrt med uppdraget. Vi vill i det sammanhanget lyfta fram att länsstyrelserna skulle vara lämpliga att till den myndighet som får uppdraget som nationell demokratifunktion leverera denna typ av analyser och

2022-11-25

Fel! Hittar inte referenskälla.

lägesuppdateringar. Inom länsstyrelserna finns såväl kompetens som erfarenhet av att samordna, samla in och analysera information. Länsstyrelsernas närvaro i hela landet samt nätverk med såväl andra myndigheter, kommuner, regioner och civilsamhället skulle kunna nyttjas väl i ett sådant uppdrag. Som exempel på liknande uppdrag som Länsstyrelsen i Örebro län genomfört kan regeringsuppdraget kring kartläggning av statlig närvaro nämnas men även inom andra områden har liknande uppgifter genomförts tidigare.

Utifrån de två myndigheter som lyfts fram som möjliga alternativ att inrätta en demokratifunktion inom anser Länsstyrelsen att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är bäst lämpad mottagare av denna uppgift.

6.2 Uppdrag till länsstyrelserna att arbeta demokratistärkande

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att länsstyrelserna ges ett långsiktigt demokratifrämjande uppdrag.

Länsstyrelsen förordar det alternativ som skulle innebära en resursförstärkning motsvarande minst en heltidsanställd personal framför alternativet att ansöka om medel för särskilda insatser. Uppdraget kommer att kräva en långsiktighet och samverkan över tid med andra aktörer varför en mer stabil finansiering är att föredra. Länsstyrelsen vill påtala att förutom medel för personella resurser är det av vikt att även medel tillförs myndigheten för att möjliggöra insatser inom ramen för uppdraget. Förslaget till finansiering av detta alternativ riskerar som vi ser det att vara underfinansierat i kommitténs betänkande då endast kostnad för personal uppskattats där.

I betänkandet nämns flera delar som skulle kunna ingå i ett uppdrag till länsstyrelserna. Vi vill i det sammanhanget påtala att en ökad tydlighet gällande målgrupp för ett demokratifrämjande uppdrag är önskvärt. Länsstyrelsernas roll i de flesta andra uppdrag är primärt att stödja andra aktörer, ofta kommunerna, som i sin tur har kontaktytan mot allmänheten snarare än att vi som myndighet själva har uppdrag riktade direkt mot medborgare. Det vore önskvärt att även detta uppdrag i första hand inte riktar sig mot den breda allmänheten utan andra aktörer, till exempel kommuner och civilsamhället, inom länet. På så sätt kan redan befintliga strukturer användas för att på bästa sätt genomföra uppdraget.

Förutom ett förtydligande vad gäller målgrupp för uppdraget bör även uppdraget kring statistik och analys tydliggöras. En samordning med andra statliga myndigheters uppdrag är av vikt för att undvika överlappning och dubbelarbete.

I övrigt vill vi lyfta att det är viktigt i utformandet av det uppdrag som ges till länsstyrelserna att förtroendet som regional valmyndighet inte

2022-11-25

Fel! Hittar inte referenskälla.

påverkas.

7.1 Större fokus på demokrati i myndigheternas arbete

Länsstyrelsen har inget att erinra kring förslaget om tillägg i myndighetsförordning eller instruktion. Även om demokrati som begrepp idag inte nämns i dessa, utgör dock demokrati en av de grundläggande principerna i den statliga värdegrunden och är på så sätt en central del i myndigheternas arbete redan idag. Att ytterligare förtydliga det demokratiska uppdraget genom att det skrivs in i myndighetsförordning och instruktion ser vi som positivt.

Länsstyrelsen har inga synpunkter på förslaget att genomföra ett pilotprojekt med fem till åtta myndigheter med syfte att utarbeta metoder. Länsstyrelsen i Örebro län vill redan nu ställa sig positiv till att ingå som en av de myndigheter som skulle omfattas om detta förslag genomförs.

7.2 Analysera konsekvenser för demokratin

Länsstyrelsen har inget att erinra kring förslaget att det i kommittéförordningen skrivs in krav på att redovisa konsekvenser för demokratin.

7.3 Förtydliga skolans demokratiuppdrag

Länsstyrelsen väljer att inte lämna några synpunkter på förslagen som berör skolan men delar kommitténs uppfattning att skolan har en central roll i det demokratiska systemet genom sitt uppdrag att förmedla och förankra kunskaper och demokratiska värden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Larsson med utvecklingsstrateg Erika Svanström som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också länsråd Anna Olofsson och avdelningscheferna Anna Bogren och Lovisa Forssell deltagit.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.